

УДК 004:658.5

*Красношанка М.М., здобувач
Одарченко Р.С., д.т.н., професор
Державний університет «Київський авіаційний інститут»*

ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДБОРУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Внаслідок військових дій, відтоку інтелектуального потенціалу за кордон, недостатнього фінансування, ринок праці в науково-педагогічній сфері в Україні спостерігається серйозна нестача кадрів. За час війни з України виїхали або змінили професію близько 20% науковців. Війна торкнулася всіх галузей і наука не виключення, зміни відчутні перш за все кадрові [1]. В цих умовах, заклади вищої освіти вимушені шукати нові підходи до підбору фахового персоналу, зміцнюючи свій науковий та освітній потенціал.

Водночас українська освітня система прагне стати повноправним членом Європейського освітнього простору. А тому, необхідним є використання кращих практик, які застосовуються у кращих світових вишах [2, 3]. Як показав аналіз цих та інших світових практик, підбір персоналу не є тривіальною, а багатокритеріальною задачею, що вимагає аналізу великих об'ємів даних. Так, відбір зазвичай здійснюється за чотирма ключовими блоками, які відповідають міжнародним стандартам академічного рекрутингу:

- науковий потенціал (кількість публікацій у Scopus / Web of Science; якість журналів (Q1–Q2); h-index; рівень цитування; наукова новизна досліджень;

- міжнародна активність (оцінюється участь у вітчизняних та міжнародних дослідницьких проєктах; Horizon Europe; Erasmus+; NATO Science programs тощо);

- викладацький потенціал (здатність викладати сучасні дисципліни; використання інноваційних методів навчання; досвід розроблення освітніх програм; участь у міжнародних освітніх ініціативах);

- інноваційна та прикладна діяльність (участь у R&D проєктах; співпраця з індустрією; патенти; технологічні розробки).

Таким чином, як показав даний аналіз, підбір фахового персоналу вимагатиме залучення значних людських ресурсів. А тому, необхідною є автоматизація даного процесу. Тому метою даної роботи є формування вимог до інформаційної системи підбору науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (ЗВО).

Дана інформаційна система має забезпечувати виконання наступних взаємопов'язаних задач: формування запиту від структурних підрозділів ЗВО; валідація запитів зі сторони керівної ланки; автоматизований аналіз ключових блоків, які включені в світові практики підбору персоналу; формування списку кандидатів; оцінка рейтингу кандидатів; додаткові функції (на вимогу користувача).

Отже, з огляду на складність окресленої задачі підбору науково-педагогічного персоналу та необхідність аналізу значних обсягів різномірних даних, інформаційна система повинна відповідати ряду технічних вимог, що забезпечують її ефективність, масштабованість, надійність та інтеграцію з зовнішніми інформаційними ресурсами.

Інформаційна система повинна бути побудована за багаторівневою модульною архітектурою, що забезпечує розділення функцій представлення, бізнес-логіки та обробки даних. Така архітектура включатиме:

- рівень користувацького інтерфейсу (presentation layer);
- рівень прикладної логіки (application layer);
- рівень інтеграції з зовнішніми джерелами даних (integration layer);
- рівень зберігання та управління даними (data layer).

Подібна архітектура дозволить забезпечення масштабованості системи, спрощення та модернізації. При цьому, вона також дозволить забезпечити можливість інтеграції з іншими інформаційними системами ЗВО. Дані вимоги створюють підґрунтя для формування вже специфічних вимог, які будуть використані при розробці системи. Крім того, окремим напрямком досліджень буде розробка нової моделі, яка дозволить оптимальним чином оцінити кандидатів на посади науково-педагогічних працівників ЗВО.

Список використаної літератури:

1. У Міносвіти розповіли, скільки науковців покинуло Україну за час війни. *Новини України - останні новини України сьогодні*. URL: <https://www.unian.ua/society/vidtik-naukovciv-skilki-naukovciv-vijihalo-z-ukrajini-za-chas-viyni-13079622.html> (дата звернення: 20.03.2026).

2. Faculty Appointments. URL: <https://policies.mit.edu/policies-procedures/20-faculty-and-other-academic-appointments/21-faculty-appointments> (date of access: 20.03.2026).

3. The appointment process. *ETH Zurich*. URL: <https://ethz.ch/en/the-eth-zurich/working-teaching-and-research/faculty/faculty-affairs/professorenberufungen/ablauf-berufungsverfahren.html> (date of access: 20.03.2026).